

เปรียบเทียบการทำผลงานของตำแหน่งประเภทวิชาการกับตำแหน่งวิชาชีพเฉพาะ หรือเชี่ยวชาญเฉพาะ

เสถียร คามีสักดิ์

ตามประกาศ ก.พ.อ. เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550 กับ ประกาศ ก.พ.อ. เรื่องมาตรฐานการกำหนดระดับตำแหน่งและการแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้น พ.ศ. 2553

เมื่อนำคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง ผลงานทางวิชาการของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผลงานทางวิชาการของรองศาสตราจารย์ ผลงานของศาสตราจารย์ ผลงานที่แสดง

ความเป็นผู้ชำนาญการ ผลงานที่แสดงความเป็นผู้ชำนาญการพิเศษ ผลงานที่แสดงความเป็นผู้เชี่ยวชาญ ผลงานที่แสดงความเป็นผู้เชี่ยวชาญพิเศษ และการเผยแพร่ผลงานมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกันจะได้ผลตามตารางข้างล่างนี้

ตารางแสดงการเปรียบเทียบคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง การทำผลงานและการเผยแพร่ผลงาน ของตำแหน่งประเภทวิชาการกับตำแหน่งประเภทวิชาชีพเฉพาะหรือเชี่ยวชาญเฉพาะ

ที่	เรื่อง	ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์/ รองศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์	ตำแหน่งชำนาญการ ชำนาญการพิเศษเชี่ยวชาญ เชี่ยวชาญพิเศษ
1	คุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง ผศ./ชำนาญการ	* ปริญญาตรี 9 ปี ปริญญาโท 5 ปี ปริญญาเอก 2 ปี	* ปริญญาตรี 6 ปี ปริญญาโท 4 ปี ปริญญาเอก 2 ปี
2	เงินเดือน	* ไม่ได้กำหนด(ผศ./รศ./ศ.)	* ต้องมีเงินเดือนถึงขั้นต่ำของ ระดับถัดไปจึงจะแต่งตั้งได้ ชก./ชก.พิเศษ/ชช./ชช.พิเศษ
3	การเสนอขอเสนอได้ 2 วิธีคือ วิธีปกติ และโดยวิธีพิเศษ	* เสนอได้ 2 วิธี(ผศ./รศ./ศ.)	* เสนอได้ 2 วิธี(ชำนาญการ/ ชำนาญการพิเศษ/เชี่ยวชาญ/ เชี่ยวชาญพิเศษ)
4	ผลงาน	* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (1) งานวิจัย หรือ (2) ผลงานในลักษณะอื่น และ (3) ตำรา หรือ หนังสือ หรือ บทความทางวิชาการ * รองศาสตราจารย์ (ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ มาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี) (1) งานวิจัย หรือ (2) ผลงานลักษณะอื่น และ (3) ตำรา หรือ หนังสือ	* ชำนาญการ (1) คู่มือปฏิบัติงานหลัก และ (2) ผลงานเชิงวิเคราะห์ หรือ ผลงานสังเคราะห์ หรืองานวิจัย * ชำนาญการพิเศษ (ดำรงตำแหน่งชำนาญการมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 4 ปี) (1) ผลงานเชิงวิเคราะห์ หรือ สังเคราะห์ และ (2) งานวิจัย หรือ ผลงานลักษณะอื่น

ที่	เรื่อง	ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์/ รองศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์	ตำแหน่งชำนาญการ ชำนาญการพิเศษเชี่ยวชาญ เชี่ยวชาญพิเศษ
		<p>* ศาสตราจารย์ (ดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์มาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี) เสนอได้ 2 วิธีคือวิธีที่หนึ่ง ผลงานประกอบด้วย</p> <p>1.1 งานวิจัย หรือ</p> <p>1.2 ผลงานลักษณะอื่น และ</p> <p>1.3 ตำรา หรือ หนังสือ</p> <p>วิธีที่สอง ผลงานประกอบด้วย</p> <p>2.1 งานวิจัย หรือ</p> <p>2.2 ผลงานลักษณะอื่น หรือ</p> <p>2.3 ตำรา หรือ หนังสือ</p>	<p>* เชี่ยวชาญ (ดำรงตำแหน่งชำนาญการพิเศษมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี)</p> <p>(1) ผลงานเชิงวิเคราะห์ หรือ สังเคราะห์</p> <p>หรือ ผลงานลักษณะอื่น และ</p> <p>(2) งานวิจัย</p> <p>* เชี่ยวชาญพิเศษ (ดำรงตำแหน่งเชี่ยวชาญมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี)</p> <p>(1) ผลงานเชิงวิเคราะห์ หรือ สังเคราะห์ หรือ ผลงานลักษณะอื่น และ</p> <p>(2) งานวิจัย</p>
5	คุณภาพของผลงาน	<p>* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อยู่ในระดับดี</p> <p>* รองศาสตราจารย์ อยู่ในระดับดี</p> <p>* ศาสตราจารย์</p> <p>วิธีที่ 1 อยู่ในระดับดีมาก</p> <p>วิธีที่สอง อยู่ในระดับดีเด่น</p> <p>* เอกสารประกอบการสอน จัดทำเป็นรูปเล่มหรือถ่ายสำเนาเย็บเล่มหรือเป็นสื่ออื่น ๆ เช่นซีดีรอมที่ใช้ประกอบการสอนวิชาใดวิชาหนึ่งใน</p>	<p>* ชำนาญการ/ชำนาญการพิเศษ/เชี่ยวชาญ/เชี่ยวชาญพิเศษ</p> <p>กรณีปกติให้ใช้คะแนนเสี่ยงข้างมาก โดยวิธีพิเศษต้องใช้คะแนนเสี่ยงไม่น้อยกว่า 4 ใน 5 ของที่ประชุมคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ(สภาแต่ละสถาบันอุดมศึกษากำหนดเพิ่มเติมได้เอง)</p>
6	การเผยแพร่	<p>หลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษา</p> <p>* เอกสารคำสอน จัดทำ เป็นรูปเล่มด้วยการพิมพ์หรือถ่ายสำเนาเย็บเล่ม หรือเป็นสื่ออื่น ๆ ที่แสดงหลักฐานว่าได้เผยแพร่โดยใช้เป็นคำสอนให้แก่ผู้เรียนในวิชานั้น ๆ มาแล้ว</p> <p>* บทความทางวิชาการ</p> <p>1. วารสารวิชาการ</p> <p>2. หนังสือรวมบทความ</p> <p>3. หนังสือประมวลผลการประชุมทางวิชาการ ที่ประชุมระดับชาติหรือนานาชาติ</p>	<p>* คู่มือการปฏิบัติงานหลัก</p> <p>สภาแต่ละสถาบันอุดมศึกษา กำหนดเอง</p> <p>* งานเชิงวิเคราะห์</p> <p>* งานเชิงสังเคราะห์</p> <p>สภาสถาบันอุดมศึกษา กำหนดได้เอง</p>

ที่	เรื่อง	ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์/ รองศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์	ตำแหน่งชำนาญการ ชำนาญการพิเศษเชี่ยวชาญ เชี่ยวชาญพิเศษ
		<ul style="list-style-type: none"> * ตำรา หรือ หนังสือ <ol style="list-style-type: none"> 1. ตีพิมพ์โดยโรงพิมพ์ หรือสำนักพิมพ์ 2. ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ * ผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่น <ol style="list-style-type: none"> 1. ตีพิมพ์โดยโรงพิมพ์ หรือ สำนักพิมพ์ 2. ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ * งานวิจัย <ol style="list-style-type: none"> 1. วารสารวิชาการ 2. หนังสือรวมบทความวิจัย 3. รวมเล่มหนังสือประมวลผลประชุมทางวิชาการระดับชาติหรือนานาชาติ 4. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ เผยแพร่ในสาขาวิชาและวิชาชีพ 	<ul style="list-style-type: none"> * ผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่น สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนดได้เอง * งานวิจัย ระดับชำนาญการ ระดับชำนาญการพิเศษ สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนดได้เอง * งานวิจัย ระดับเชี่ยวชาญ ระดับเชี่ยวชาญพิเศษ ต้องตีพิมพ์เผยแพร่ในระดับชาติ หรือนานาชาติ
7	คำนิยามผลงาน	* ก.พ.อ. กำหนด	* ก.พ.อ. กำหนด
8	รูปแบบผลงาน	* ก.พ.อ. กำหนด	* ไม่ได้กำหนดเปิดกว้างไว้
9	ลักษณะคุณภาพผลงาน	* ก.พ.อ. กำหนด	<ul style="list-style-type: none"> * ให้สภาแต่ละสถาบันอุดมศึกษา กำหนด * ให้สภาแต่ละสถาบันอุดมศึกษา ไปกำหนดเอง
10	มาตรฐานภาระงานทางวิชาการที่ดำรงตำแหน่ง ผศ./รศ./ศ.แล้ว	<ul style="list-style-type: none"> * ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ในแต่ละปี <ol style="list-style-type: none"> 1. งานวิจัย 1 รายการ หรือ 2. ตำรา หรือหนังสือ 1 รายการหรือ 3. ผลงานในลักษณะอื่น 1 รายการหรือ 4. บทความทางวิชาการ 2 รายการ * รองศาสตราจารย์ กำหนดให้ทำตามข้อ 1-3 จำนวนอย่างละ 2 รายการ * ศาสตราจารย์ ในแต่ละปี <ol style="list-style-type: none"> 1. งานวิจัยเผยแพร่ในระดับชาติ 1 รายการหรือ 2. ตำรา หรือ หนังสือ 2 รายการ หรือ 3. ผลงานในลักษณะอื่นเทียบได้กับงานวิจัย 1 รายการ 	

วิพากษ์ข้อแตกต่างการทำผลงานของสายสนับสนุนวิชาการกับการทำผลงานของตำแหน่งประเภทวิชาการ โดยหลักการทั่วไป ๆ ไม่ควรเอามาเปรียบเทียบกัน เพราะแบ่งออกไปคนละประเภทแล้วตามตักกะก็ไม่เหมือนกันอยู่แล้ว เป็นคนละทางกัน “ทางใครทางมัน” แต่เกิดจากการประชุมสัมมนาที่มีการพูดจากันมากกว่าตำแหน่งประเภทไหนทำอย่างนั้นประเภทนั้นทำอย่างนี้ไม่เท่าเทียมกัน จึงขอนำคำพูดบางคำมากล่าวไว้ในที่นี้ว่า “เรื่องของตัวเองไม่รู้สักเรื่อง แต่เรื่องคนอื่นทำเป็นรู้ดีไปเสียทุกเรื่อง” (แต่รู้ไม่จริง รู้ไม่ถึงรากเหง้าของข้อเท็จจริงหรือปัญหา)

ปัจจุบันตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นของสายสนับสนุนประเภทวิชาชีพเฉพาะหรือเชี่ยวชาญเฉพาะ ยังไม่ถูกใช้ให้ขยายเวลาออกไปโดยไม่มีกำหนด ให้แต่ละสถาบันอุดมศึกษาใช้หลักเกณฑ์ที่เคยออกไว้เดิมไปพลางก่อน ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาคงไม่มีปัญหาอย่างไร ยกเว้นแต่บางสถาบันออกกฎเกณฑ์ให้ส่งปริมาณมากกว่าเกณฑ์ใหม่ของ ก.พ.อ. พนักงานมหาวิทยาลัย(ข้าราชการพันธุ์ใหม่)ต้องอนุโลมให้ใช้เหมือนข้าราชการไปพลางก่อน จะได้มีความเป็นธรรมเสมอภาคกัน

ตำแหน่งประเภทวิชาการ จะมุ่งเน้นไปที่การทำผลงานวิจัย และการเขียนตำราหรือหนังสือ เป็นประการสำคัญ ส่วน**ตำแหน่งประเภทวิชาชีพเฉพาะหรือเชี่ยวชาญเฉพาะ** จะให้ความสำคัญที่การทำงานเชิงวิเคราะห์ หรือการเขียนคู่มือการปฏิบัติงานหรือการทำงานเชิงสังเคราะห์

มีอยู่ 2 ประการเท่านั้นที่มีข้อสังเกต **ประการแรก**คือการเผยแพร่ผลงานวิจัยของระดับเชี่ยวชาญพิเศษ ต้องกำหนดในลักษณะเดียวกันกับศาสตราจารย์คือ

- เผยแพร่ในรูปของบทความวิจัยในวารสารทางวิชาการ ที่มีการกำหนดการเผยแพร่ที่แน่นอนชัดเจน
- เผยแพร่ในหนังสือรวมบทความวิจัยในรูปแบบอื่นที่มีบรรณาธิการประเมินและตรวจสอบคุณภาพ
- เผยแพร่ในหนังสือประมวลผลการประชุมทางวิชาการ(Proceedings)ของที่ประชุมทางวิชาการระดับชาติหรือนานาชาติ
- เผยแพร่รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ โดยมีหลักฐานผ่านการประเมินคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิและแสดง

หลักฐานว่าเผยแพร่ไปยังวงวิชาการและวิชาชีพในสาขานั้น และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องในประเทศและต่างประเทศอย่างกว้างขวาง

ประการที่สอง ต้องกำหนดให้ระดับเชี่ยวชาญพิเศษ เสนอขอได้ 2 วิธีเหมือนกับระดับศาสตราจารย์คือ (อาจให้เสนอได้เฉพาะตำแหน่งประเภทวิชาชีพเฉพาะก็ได้)

- วิธีที่หนึ่ง เสนอได้เหมือนเดิมที่กำหนดไว้แล้ว
วิธีที่สอง ให้เสนอผลงานอย่างใดอย่างหนึ่งได้คือ
- (1) งานเชิงสังเคราะห์หรือสังเคราะห์ ที่มีคุณภาพดีเด่น หรือ
 - (2) งานวิจัยที่มีคุณภาพดีเด่น หรือ (3) ผลงานลักษณะอื่นที่มีคุณภาพดีเด่น

ปชมท และเครือข่ายบริหารงานบุคคลต้องร่วมกันคิดเสนอแก้ไขข้อบังคับของสายสนับสนุนวิชาการของทั้งข้าราชการและพนักงานมหาวิทยาลัยให้มีลักษณะเดียวกันกับตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์และศาสตราจารย์ ต่อไป

อ้างอิง

1. ประกาศ ก.พ.อ. เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550 ลงวันที่ 1 มีนาคม 2550
2. ประกาศ ก.พ.อ. เรื่อง มาตรฐานการกำหนดระดับตำแหน่งและการแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้น พ.ศ. 2553 ลงวันที่ 22 ธันวาคม 2553

ประวัติผู้เขียน

*** บุคลากรเชี่ยวชาญ อดีตผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ และอดีตผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายพัฒนาระบบและบุคลากร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

*** ปัจจุบันที่ปรึกษาด้านบริหารงานบุคคล ปชมท /สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี(สสวท)/ ผู้ทรงคุณวุฒิคณะกรรมการอุทธรณ์และร้องทุกข์ ประจำมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร/ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

- *** ปัจจุบันผู้ทรงคุณวุฒิคณะกรรมการประเมินเพื่อแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้นสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- ** ผลงานเขียนคู่มือการปฏิบัติงาน การทำงานเชิงวิเคราะห์ การทำงานเชิงสังเคราะห์ การกำหนดตัวชี้วัดและสมรรถนะ และวิทยากรบรรยาย